

יג:

עין משפט
גו מצוה

אין גערכין פרק שני ערכין

מסורת הש"ס

(א) מילת תפנית פ"א (ספסוף
א. תפנית פ"א; (ב) ל"א הנה
ג. ע"א; (ד) ר"ש ד"ה בנבל
והוא וכו'; (ה) פ"א הנה;
(ו) ונבל (והנה); (ז) ל"א;
(ח) נבל (ד"ה פ"א הנה).

הגהות הב"ח

(א) ב"ח ארבעה ימים קודם
שמיטה ר"ב פ"א מנחות דף
ג. ע"א; (ב) ר"ש ד"ה בנבל
וכו' ש"א י"ל ודמסיק
ר"ב י"ד הנה פ"א הנה;
(ג) ר"ח וספדני פ"א הנה;
ואח"כ מ"ה הנה; (ד) ר"ח
בד"ה ע"א; (ה) ר"ח
בד"ה חזרה וכו' הנה;
ל"א חזרה וכו' הנה;
ש"א הנה.

מוסף רש"י

הקדוש ג' אילנות. שמיט
שה חילין וקדוש קדוש
מפני כל הצדק לייקום
וגניעות חז"ר, דליל
פליטת זקנים אמרי בלל
יחזיר דתת ש"א ל"א נפשה
והנה; (ב) ב"ח ור"ש פ"א הנה;
הנה; (ג) ר"ח וספדני פ"א הנה;
ואח"כ מ"ה הנה; (ד) ר"ח
בד"ה ע"א; (ה) ר"ח
בד"ה חזרה וכו' הנה;
ל"א חזרה וכו' הנה;
ש"א הנה.

כח א"ח פ"א הנה;
הקדוש פ"א הנה;
כח א"ח פ"א הנה;
הקדוש פ"א הנה;
כח א"ח פ"א הנה;
הקדוש פ"א הנה;

תורה אור השלם

1. ו' את בני ישראל
ואמר אליהם את קדש
לחם לאשי רוח יתהלל
במקדש וקדש
במקדש; 2. ויהי לכם למשקל עד
ארבעה עשר יום לחודש
זה וקדש אתו כל קהל
אדני ישראל בין הגרים
שבות ב' ו'
3. והלוי והגר
לכם לאקל ולחם לידת
ולאקל
4. ויהי לכם למשקל עד
ארבעה עשר יום לחודש
זה וקדש אתו כל קהל
אדני ישראל בין הגרים
שבות ב' ו'.

5. ויהי לכם למשקל עד
ארבעה עשר יום לחודש
זה וקדש אתו כל קהל
אדני ישראל בין הגרים
שבות ב' ו'.

לעני רש"י

ע"א פ"א הנה;
הקדוש פ"א הנה;

שיטה מקובצת

1. ויהי לכם למשקל עד
ארבעה עשר יום לחודש
זה וקדש אתו כל קהל
אדני ישראל בין הגרים
שבות ב' ו'.

אין קמן נכנס בעזרה מנה"ס א"ח ר' יוחנן [דאמר קרא] ויעמוד
ישוע בני ואחיו קדמיאל. והקדש רבינו אלחנן הכי ילפין
דקמן נכנס לעזרה לשיר בשפה שהלוי עומדים לדון יו' ואמר ר"י
דרכי ל"ה מיוחד דקדש דקדש כמי נכנס ואחיהם הלוי עומדים ישוע
נניו קדמיאל ובניו בני יהודה בני
(ו) (מורד) (מורד) נכנסים למה לי והלא
הוכיח כל אחד בניו אלף ש"מ דלמי
כמי נכנס דהוה מיוחד דקדש כמי נכנס:

הדרן עלך אין גערכין

(ש"ך ל"ד ר"ב פ"א)

יש בערכין. מה בין שרה מקנה
לשרה אחותו ב' והוא
הדין דהוה מצי למימר מילוק אחר
בין שרה אחותו לשרה מקנה שפדה
לחיה א"ס הקדוש וגאלו אחר
ממקנה לכהנים ביוכל וכשדה מקנה
א"ס הקדוש וגאלו אחר חזר לנעלים
ביוכל ולא נתן לפדויו אלא מילוק
דש"ך כשהוא עמלו פדויו:
נעזר

רב אסי דאמר קרא 'ואסף ומצלחים' (להשמיט) מצלחים תרי הוי כיון דהרא
עבדיה עבדי וחד גברא עבדי בהו קרי להו: מרתג' 'אין פוחתין משנים
עשר ליום עומדין על הדוכן ומוסיפין עד י' עולם 'אין הקמן נכנס לעזרה
לעבודה אלא בשעה שהלויים אומרים בשיר ולא היו אומרים בנבל ובכנור
ואין עולין לדוכן אלא בארץ הוי עומדין וראשיתן בין גרלי הלויים וצעירי הלויים
היו נקראין: גמ' הני כנגד מי אמר ר' פאפא כנגד תשעה כנורות י' [ושני]
בלים וצלצל אחד שנאמר 'הוא י' (ובניו ואחיו) שנים עשר: אין הקמן נכנס
לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויים ב': מנא הני אמרי רבי יוחנן דאמר
קרא 'ויעמוד ישוע בניו ואחיו קדמיאל ובניו בני יהודה כאחד לנצח על
' [עשה] המלאכה (ה' עבודת בית ה') [בבית האלהים] וגו': לא היו אומרים
לא בנבל ולא בכנור אלא בפה ב': למימרא נבל לחדוד וכנור לחדוד לימא
מתני' דלא כרבי יהודה דתניא רבי יהודה אומר כנור של מקדש של שבעת
נימין היה שנאמר 'שבעת שמחות [את] פתך אל תירק שובע אלא שבע ושל
ימות המשיח שמונה שנאמר 'למנצח על השמינית על נימא שמינית ושל
עולם הבא עשר שנאמר 'עלי עשור ועלי נבל עלי הגיזן בכנור ואומר
' יהודו לה' בכנור בנבל עשור וזמרו לו שירו לו שיר חדש אפילו תימא
רבי יהודה לעולם הבא אידי רנפיש נימין רידיה נפיש קליה כי נבל קרי
ליה נבל: רבי אליעזר בן יעקב אומר אין עולין מן המנין ב': תנא וסועדי
הלויים היו נקראין ותנא דין כיון דהני קמן קליהו והני עב קליהו לנני מקמטי
והני לא מקמטי קרי להו צעיר:

הדרן עלך אין גערכין

יש בערכין להקל ולהחמיר ובשרה אחותו להקל ולהחמיר ובשור המועד
שהמית העבד להקל ולהחמיר באונס ובמפתה ובמוציא שם רע להקל
ולהחמיר יש בערכין להקל ולהחמיר כיצד 'אחד שהעריך את הנאה שבישראל
ואת העשר שבישראל נותן חמשים סלע ואם אמר היה דמיו עליו נותן את שווי:
גמ' יש בערכין להקל י' וכו' ולהחמיר כיצד אחד שהעריך את הנאה שבישראל אין
בעובד כוכבים לא לימא מתני' דלא כר"מ 'דתנן עובד כוכבים ר"מ אומר נערך
אבל לא מעריך אפי' תימא ר"מ הוא הדין דאפילו עובד כוכבים נמי אלא
מלמא

נרות אכל שיר של עולם הבא ל' זכר שאינו יולד: (א) מדמפיק ר' יהודה כנור בנבל עשור אלמא כנור היינו נבל: (א) דנפיש קליה כי נבל קרי
ונבל עשיר נמפיש קול ע"י רוח: וסועדי. עמרי (א) לויים י' עכו קליהו. קטנים קטין קליהו דק קולס: מקטטי. כלומר
מקטטין ועושים קולס דק דק וספדני ומצעירין הלויים שאין יכולים לנכנס קולס כמות:

הדרן עלך אין גערכין

לחקל. (א) נאם שבישראל. שזה תנא מנה אין נותן אלף ג' סלע: לפספסי. שהמעריך הכעור שבישראל אפי' אינו שזה אלף ה' סלעים נותן ג'
סלעים מן עשרים עד כ' פ' (א) כשדה אחוזה. במקדש שדה אחוזה: שפערין. שאמר ערך פלוני עלי: גמ' בעובד כוכבים לא. שאם
אמר ישראל ערך עובד כוכבים פלוני עלי לא אמר כלום דעובד כוכבים אינו נערך: נערך אלף לא מעריך. עממא מפרש בפ"ק (לעיל דף ה'): מילמא

רבינו גרשום

מנחם שיר גדולים קטנים: עלי עשור תלי נבל. כלומר תנא (עשור) בניסין: ואומר הדר לה' בכנור בנבל עשור וזמרו לה' כחיו ובנבל
אמא (קסבר) דהוה דהוה: אידי דנפיש נימין רידיה. בכנור לעולם הבא: וספדני קליה כי נבל באחור בנבל שפוחתה למחור באחור וספדני
ליה נבל: (א) עולין למנין אותו חזקת אין עולה למנין י"ב לויים: ולא עומדין ביומן באחור חזקת גבוה שהלוי עומדין שם: וסועדי
הלויים. ספדני קליה בשיר: וגי. הקטנים מקטטין קולן שקולין קרן הגדולים לא מקטטי קולן שקולן עבד משום הכי
קרי להו צעיר גמלין:
הדרן עלך אין גערכין:

יש בערכין ולהחמיר. שאם העריך את הנאה שבישראל אינו נותן אלף ג' סלע: ולהחמיר. שאם העריך את הנאה
שבישראל נותן ג' סלע: וספדני קליה כי נבל באחור בנבל שפוחתה למחור באחור וספדני קליה כי נבל באחור בנבל שפוחתה למחור באחור וספדני
ליה נבל: (א) עולין למנין אותו חזקת אין עולה למנין י"ב לויים: ולא עומדין ביומן באחור חזקת גבוה שהלוי עומדין שם: וסועדי
הלויים. ספדני קליה בשיר: וגי. הקטנים מקטטין קולן שקולין קרן הגדולים לא מקטטי קולן שקולן עבד משום הכי
קרי להו צעיר גמלין:
הדרן עלך אין גערכין:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones